

zvest sin slov. ljudstva. — Drž. poslanec. dr. vit. Tonkli poroča v nedeljo, dne 25. avgusta v Rifenbergu, blizu Gorice svojim volilecem o svojem delovanju v drž. zboru. — Mesto Trst šteje 158.000 duš, če se ne všteje vojaki. — „Indipendente“, list lahonov v Trstu in iz drugod, izhaja še naprej in piše ravno, kakor poprej, nesramno. — Dež. glavarja za Istro še ni in kaže se, da ga vlada še išče, moža, ki bi bil vsem po volji. — V Bosni se množi število katol. prebivalcev, število razkolnikov pa pojemlje, zadnje pa le po malem. — Hrvatje so skorej po polnem v oblasti Madjarov in kar je še večja nesreča, tudi med seboj ne poznajo sloge. Starčevićanci se razcepljajo ravno v teh dneh in da si je njih poslancev le malo število, razdelé se poslej še v dve stranki. Oj nespameti! — Ogerski minister pl. Tisza pride jutri na Dunaj ter poroča svitlemu cesarju, potem pojde na odpust v Ostende. — Grof Andrassy je nevarno zbolel in je malo upanja, da bo ozdravel. Doslej je upal, da bode še kedaj on na čelu ogerske vlade. Ne vemo, če bi to bila sreča za avstro-ogersko monarhijo.

Vunanje države. Ob istem dnevu, kakor avstrijski cesar svoj rojstni den, imeli so sv. Oče v Rimu svoje godovanje, praznik sv. Joahima. Kardinalom so podali v ta den svojo novo okrožnico „o delalcih“ ter so izrekli željo, naj bi se vršile posebne prošnje na čast Mariji Devici in sv. Jožefu, varuhu delalcev, v enacem smislu. — V Rimu so že jeli metati bombe med ljudi: ne zna se, komu da se naj piše to na rovaš, gotovo pa je, da ne poštenim, katoliškim kristijanom. — V Parizu je bil v nedeljo velik obed na čast županom ali mairom in prišlo jih je 13.000 vkup. Predsednik republike, Sadi-Carnot, jih je navduševal za republiko, ni dvoma, da so za-njo tudi vsi — jeli in pili. — Gledé Boulangerja je sodba izrečena in če obvelja, ima republika mir vsaj za nekaj časa, kar se tiče njega. Ni pa sprašanja, da se vzdigne mesto njega kmalu kateri drugi, če ne general, pa vsaj „pustolovec.“ — Anglijska vlada ugovarja zoper to, da je Anglija „na tihem“ v zvezi s tripelalijanco — Nemčije, Avstrije in Italije — ter zagotavlja, da nje ne veže nič druga, kakor koristi anglijske države. To verjame „tem kramarjem“ lahko človek na besedo. — Očitno in povsod se priznava, da je bilo v Bérolinu lepih in velicah slovesnosti v dneh, v katerih je bil avstrijski cesar v gostji nemškega cesarja. Tajno pa ostane vse, kar se je v tem času dogovarjalo med najvišjo gospôdo. — Da Rusija ni skoz drn in stru sovražnica Avstrije, to si človek pač lahko posname iz častnega obeda v Krasnojem selu v rojstni den avstrijskega cesarja. Vidno so bile prijazne želje, katere je izgovoril car gledé Avstrije. — Da je Bolgarija država, to kaže s tem, da

ima dolgove in to že precej velike, torej prav, kakor jih je po drugih državah. — Sedaj se zopet štrinja meša v Srbiji in ni verjetno, da vidi kaljica Natalija že k malu svojega sina, kralja Aleksandra. — Kakor nam, tako manjka Turčiji denarja, razloček je še pri njej samo v tem, da ji ga nihče ne mara več dati na posodo. — Na otoku Kreta še stojé stvari precej napeto; pravi se, da grška vlada ščuje kristjane zoper Turčijo. Ni čisto brez vsega to! — Kolikor vemo, ni v Afriki posebnih novosti. Skorej pa je verjetno, da imate Nemčija in Italija dogovorjeno, kaj naj počne vsaka izmed njiji v onih krajih. — Unkraj morja, iz Amerike, pa se poroča, da čejo vse države poslati svojih mož v poseben zbor ter se naj v tem določi, kako si ovarujejo najboljše svoje koristi in to posebno posebno gledé priseljenja iz Evrope. Novih priseljencev torej ne vzprejmó več radi unkraj morja.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dalje.)

Višji duhovnik in župnik Ptujski Henrik je umrl dne 2. junija l. 1341. Njegov nagrobni kamen so svoje dni porabili za menzo pri altarji sv. Viktorina, kjer se nahaja še dendenes. Na njej čitaš sledeče besede: „Anno. dni. 1341. in crastino. beati. Erasmi. obiit. diacon, marchie. inferioris. pleba. in. Petovia.“ Na eni strani je plošča altarji primerno odsekana in vsled tega poškodovan tudi napis. Po mnenji dr. Hönisch-a so bile sledeče besede odkrhane: „... venerabilis. dominus. Henricus archi...“ Ves napis se je torej glasil: „Anno. dni. M. CCC. XLI. in. crastino. bti. Erasmi. obiit. venerabilis. dominus. Henricus. archidiacon. marchie. inferioris. pleba. in. Petovia“¹⁾ — ali po slovenski: „Leta Gospodovega 1341. na den sv. Erazma zaran je umrl častivredni gospod Henrik, višji dijakon v spodnji pokrajini, župnik v Ptuj.“

Njemu je kot župnik v Ptuj sledil

10. Janez, ki je po mnenji nekaterih zgodovinarjev bil višji duhoven ne le v slovenski pokrajini, ampak tudi na Kranjskem. Ta župnik je naveden najprej v listini od dne 6. dec. l. 1344., s katero je Ulrik Sweiner, mešan v Ptuj s soprogo Kunigundo svojo hišo v Židovski ulici, potem eno njivo in vinograd prodal za 45 in pol marke starih grških vinarjev nadškofu Ortolfu.²⁾ Poznej zasledimo njegovo ime v listini od dne 13. jan. l. 1347. S tisto potrjujeta Janez iz „Lantztröst-a“ in

¹⁾ Grazer Volksblatt. 1885., št. 12.

²⁾ in ³⁾ Listine v deželni arhivu v Gradcu.

njegova mati Liza, da sta od Janeza, višjega duhovnika v spodnji pokrajini na Štajarskem in župnika v Ptuiju prejela ovih 1200 gld., katere jima je nadškof Solnograški Ortolf dolževal ter jima za to Sevnico zastavil.³⁾ Tudi l. 1351. še se imenuje. Dne 1. sept. t. l. je namreč kot vicedom v Lipnici in župnik v Ptuiju vitezu Wolframu Spangensteinu prodal svoje dohodke v okolici Spangenstein-a⁴⁾, ki so znašali 60 vinarjev na leto.⁵⁾ Skupnino je kupil od nekega Valbena v Ptuiju za eno marko vrednosti „in der Pyrgassen“ auf einer press“. Ovo listino pečatil je z župnikom Janezom tudi „Yrmhawtz zv den zeitn Erzpriester an der nidern Marc vnd Pfarrer zv Strazzganch“. Po tem takem Janez, župnik Ptuijski l. 1351. ni bil višji duhoven v spodnji pokrajini, pač pa vicedom Lipnički; višje duhovenstvo je bilo takrat z župnijo Strassgang-sko združeno. Da bi toraj Janez, župnik Ptuijski bil tisti višji dijakon Kranjske in spodnje pokrajine, katerega je Oglejski patrijarh Miklavž l. 1357. k sinodi v Videm poklical, kakor opiraje se na Mucharja (VI. 341.) trdi dr. Hönlisch⁷⁾, je zelo dvomljivo. (Dalje prih.)

Smešnica 34. Oggerski Salomon. Roza in Julika pritečete pred sodnika z neko gosko, za katero vsaka trdi, da je njena.

Sodnik: „Roza, je-li goska Juličina?“

Roza: „Nem batta, ni, rečem jaz!“

Sodnik: „Julika, je-li goska Rozina?“

Julika: „Nem batta, ni, nikoli ne!“

Sodnik: „Ni goska Rozina, ni goska Juličina, je goska moja. Janoš, nesi jo v kuhinjo!“

Razne stvari.

(Narodna čitalnica) v Ptuiju obhaja dne 12. septembra svojo 25letnico v „Narodnem domu“. Natančnejši red te slovesnosti objavi se v prihodnjem listu.

(Obč. zastop) v Ljubnici pri Šoštanji stori svojo obljubo v pričo c. kr. okr. glavarja iz Celja dne 27. avgusta in sicer v Konjicah. Omenimo še enkrat to, ker nemškutarjem v Šoštanji volitev ni po volji in bi bili najrajši, da se ovrže.

(Vabilo) k veselici, katero priredi bralno društvo pri sv. Križu nad Mariborom v nedeljo dne 25. avgusta t. l. v Koroščevej hiši. Vspored: 1. Slavnostni govor. 2. Petje. 3. Pouk o telefonu. 4. Igra: Kje je meja? Špisal J. Ogri-

nec. 5. Petje in prosta zabava. Začetek ob 1/4. uri popoldne. K tej veselici vabi najuljudnejše Odbor.

(Žalostno slovo.) Iz Celja se je odpeljal zadnji četrtek drž. poslanec, dr. Foregger in če se veruje „D. W.“, je to tako žalostna novica, da bode treba poslej Celjskim gospem najmanj pol leta obleči se v črno. Sirote še potem ne bodo mogle o pustu na ples v casino!

(Čitalnica.) Šaleška čitalnica ima v nedeljo, dne 25. avgusta, poletno veselico na vrtu g. J. Scharnerja v Soštanji. Na vspredu je petje in tombola.

(V dijaško semenišče) v Mariboru je prosilo 31 učencev, vzprejelo pa se jih je le četvero, namreč Ivan Kozoderc, sedmošolec, Jan. Jurko, četrtošolec, Roman Skrbs in Jože Leskovar, oba drugošolca.

(Legar.) Kakor se poroča „Slov. Narodu“, razsaja v Braslovčah legar in je za njim že več ljudi zbolelo, na srečo pa je umrla še le ena oseba.

(V Ormoži) je umrl tamošnji zdravnik, g. Jože Seyfried. Bil je daleč okoli znana oseba, sicer pa ni imel veliko upliva. Naj počiva v miru!

(Strela.) Dne 14. avgusta je vdarilo v kapelo v Runčah pri Ormoži in skorej v istem času tudi v kup slame nekega kmeta v Ključarovicah. Slama je se ve, da zgorela, druge nesreče pa hvala Bogu ni bilo.

(Nova jetnišnica.) V Mariboru, v predmestju sv. Magdalene, stoji sedaj že gotova nova jetnišnica ter čaka svojih prebivalcev. Ljudstvo jo imenuje na kratko: vseučilišče t. j. razbojnikov.

(V Turnišah) pri Ptuiju razsaja, kakor se poroča, plučno vnetje pri goveji živini.

(Novo poslopje) stavi ali bolje, predeluje se neko staro za župnika stolne in mestne župnije v Mariboru. Ako ga sodi človek po tem, kakor se kaže v sedanjem stanju, ne bode poslopje v čast mestu. Sobe pri tleh bodo jako nizke, da so še prenizke uredniku tega lista, akoravno ga Bog ni med visoke postavil.

(Uboj.) Dne 4. avgusta je ležal Mat. Voigrinc, tesar iz Vrhja pri Brežicah, na stezi Jaroslavske vesi v krvi in brez zavesti ter je drugi den umrl, ne da bi se bil poprej še zavedel. Očividno je, da so ga ubili: žandarji so k malu staknili razbojnike ter jih odvedli v luknjo.

(Polom.) V občini Brzezd, tedaj v blagi Madjariji, prodali so malo kmečko posestvo za 2 kr. na očitni dražbi. Cena je bila posestvu 380 gld.

(Obrtnija.) V Mariboru se je v meseci juliju oglasilo 18 novih obrtnikov. Čudno je to, kajti doglenji se tožijo, da ni za-nje več obstatiti v mestu!

³⁾ Spangenstein je bila svoje dni majhna grajsčina više Brunsee-a, s katerim je bila poznej tudi združena.

⁴⁾ „Pyrgassen“ se je vsled starega grajskega urbarja od l. 1597. imenovala ulica pri Grajeni pred novimi mestnimi vrati (Neuthor) poznej „Speckthor“ imenovanimi. Unkraj Grajene proti kapucinskemu samostanu in sv. Ožbaltu omenjata se: „Geyrprunn“ in „Sterzergasse“.

⁷⁾ Grazer Volksblatt, 1885, št. 12.